

Historie cyklokrosu u nás

Cyklokros se v českých zemích objevil již po první světové válce. V dubnu roku 1922 se v Praze konal první oficiální cyklokrosový závod na našem území, pod názvem Erlebachův cross-country. Závod pořádala Česká unie velopedistů a zřejmě bývá považován za neoficiální mistrovství republiky. Závod vyhrál František Kundert. Cyklokros měl tenkrát spíše podobu jízdy krajinou. První závod startoval v Košířích a končil v Šárce. Trať měřila 34 km. Jezdilo se na plombovaných kolech, galusky si musel každý měnit sám a premiéru absolvovalo 25 odvážlivců.

V tehdejší Československu se první oficiální národní mistrovství v cyklokrosu konalo až v roce 1952 v Jihlavě. Bylo to v Březinových sadech a mělo podobu časovky. Startovalo se ve 20ti sekundových intervalech, okruh měřil 6,2 km a závodníci jej projeli čtyřikrát. Ze 49 účastníků jich závod dokončilo 39, ostatní po defektu vzdali. Zvítězil silniční Vlastimil Růžička, který ve své kariéře vyhrál dvanáct etap Závodu míru, kde navíc v celkové klasifikaci skončil jednou druhý a jednou třetí.

Přestože do Československa pronikl cyklokros už krátce po první světové válce, naši závodníci se mistrovství světa účastnili poprvé až v roce 1956 v Luxembourgou. Jan Veselý vzpomínal na tuto

Jaroslav Antoš - významná postava našeho cyklokrosu a pětinašobný mistr republiky v letech 1962 - 1967

historickou premiéru: „Bylo to hrozné, již před startem jsme koukali zděšeně na soupeře, měli speciální kola, upravenou ovbu; trať byla těžká, něco takového jsme doma nepamatovali. Čhtli jsme sice dopadnout co nejlépe, ale technicky jsme připomínali naprosté začátečníky, běh nám vůbec nešel.“ Ze 37 účastníků skončil nejlépe Jaroslav Chlář. Umístil se na 24. pozici se ztrátou více než dvacet minut na vítěze.

Průkopníkem specializace na cyklokros a neobyčejný metod přípravy byl u nás Karel Bouška. Skuteční cyklokrosaři, schopní srovnávat se se světovou elitou, se u nás objevili teprve ve druhé polovině šedesátých let. Postupně se v cyklokrosu prosazovali Jaroslav Antoš, Jan Hanzl, Břetislav Souček, Pavel Krejčí, Jiří Murdych, Vojtěch Červínek a Miloš Fišera.

K průkopníkům cyklokrosu u nás patří především Karel Bouška.

Prvním českým medailistou ze světového šampionátu se stal Miloš Fišera.

V šedesátých letech minulého století se dokonce dva národní šampionáty pořádaly jako mezinárodní mistrovství. V roce 1961 v Třebíči zvítězil závodník tehdejší Německé demokratické republiky Hoffman, z našich byl nejlepší pátý Jaroslav Kvapil, který se ovšem stal mistrem Československé republiky. V roce 1968 v Mladé Boleslavi opět zvítězil závodník Německé demokratické republiky Michael Kaltoffen a nejlepší z našich, druhý Břetislav Souček, se stal mistrem republiky.

Prvního velkého úspěchu se naši cyklokrosaři dočkali na mistrovství světa amatérů v Praze, které se konalo v roce 1972. Miloš Fišera vybojoval stříbrnou medaili, a protože Pavel Krejčí byl sedmý, Vojtěch Červínek osmý a Jiří Murdych devátý, umístilo se československé družstvo celkově na druhém místě za družstvem Německa. Zopakovat podobný úspěch se našim závodníkům podařilo až v Hannoveru v roce 1977, kde Červínek dojel do cíle třetí, Fišera pátý a Kvapil desátý a v soutěži družstev byli tedy naši závodníci opět druzí a zařadili se tak do světové špičky. První zlatou medaili získal v roce 1981 Miloš Fišera ve španělské Tolose. O rok později svůj úspěch zopakoval ve francouzském Lanarvilly a navíc jeho synovec Radomír Šimůnek st. vybojoval druhou příčku a československé družstvo se umístilo na prvním místě. Neuvěřitelný hatrick se podařil v roce 1983 v anglickém Birminghamu, kde Radomír Šimůnek st. získal opět zlatu a navíc Petr Klouček skončil na třetí pozici. Tehdy byli naši jezdcí téměř k neporažení a vládli amatérskému cyklokrosu. Radomír Šimůnek st. sám po závodě nemohl uvěřit, že se stal mistrem světa. Reportérem tehdy prozradil:

„Ve třetím okruhu jsem prošel krizi, když jsem po pádu stihal vedoucí skupinu. Během čtvrtého kola jsem se dal do pořádku. Do závěrečného okruhu jsem pak vložil všechny své síly. Teprve dvě set metry před cílem jsem začal věřit tomu, že vyhraji. Měl jsem formu a navíc štěstí. Spadl jsem jen jednou a o defektu, který mne potkal, jsem se dozvěděl až po závodě. V depu mi řekl, že jsem jim odevzdal kolo s prázdnou galuskou.“ Tehdejší tisk neopomnul takovýto úspěch a neshledal chválu na adresu našich borců:

„Zdá se neuvěřitelné, že v posledních třech letech měli naši reprezentanti vždy správnou formu a potřebné štěstí. Třikrát za sebou se stal mistrem světa závodník v dresu našich národních barev. Těžko bychom u nás v jiném sportovním odvětví než cyklistice hledali obdobu.“

Závod v anglickém Birminghamu se pro československé barvy vyvíjel skutečně velmi dobře. Hned po startu unikl František Klouček a ostatní kolegové z družstva brzdlí zbytek světa. František Klouček vedl téměř tři čtvrtiny závodu, ale po pádu a vzápětí následující kolizi s neukázněným divákem ztratil svůj náskok. Miloš Fišera měl zase smůlu - pár set metrů před cílem mu poklouzlo přední kolo. Pro medaili si tak nakonec dojel Radomír Šimůnek st. a Petr Klouček. O rok později v roce 1984 se podařilo našim reprezentantům medailové pozice uhájit. V Nizozemském Ossu si po vítězství dojel opět Radomír Šimůnek st. a na druhém místě skončil Miloslav Kvasnička. Na tyto vynikající úspěchy se podařilo navázat v letech 1987 až 1990. V roce 1987 na domácí půdě v Mladé Boleslavi jsme sice zlatou medaili neuhájili (zvítězil Mike Kluge), ale druhá a třetí příčka patřila našim závodníkům.

